

FN-SAMBANDET
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF NORWAY

FN-sambandets høringsinnspill til profesjonsmeldinga

Innspillet handler konkret om lærerutdanningen. Vi er enige om de sentrale utfordringene i grunnlaget for profesjonsmeldinga, men vil supplere bildet og foreslå konkrete løsninger.

Oppsummering og forslag

Regjeringen prioriterer *b) kompetanse som er nødvendig for å gjennomføre det grønne skifte¹*, men vi ser ingen planer for å nå dette målet i lærerutdanningen. Det er lite formell kunnskap om dette i de tradisjonelle skolefagene som får ansvar for det tverrfaglige faget bærekraftig utvikling, etterutdanning for bærekraftig utvikling ser vi lite av fra politisk hold, og utdanningsinstitusjonene er svært lite samkjørte på hva de krever og tilbyr på dette feltet.

FN-sambandet foreslår tre tiltak for å motvirke disse utfordringene:

1. få formelle retningslinjer og lærerplaner for å sikre kvalitet og samkjøring av utdanning for bærekraftig utvikling
2. plan for etterutdanning for lærere for utdanning for bærekraftig utvikling
3. sette av ressurser for utdanning for bærekraftig utvikling for at organisasjoner som kjenner temaet godt kan gi opplæring på dette teamet

Et kvalitetshull i lærerutdanningen: utdanning for bærekraftig utvikling

FN-sambandet har regionskontorer og har flere undervisningsopplegg, som lærerkurs for utdanning for bærekraftig utvikling, i hele landet. Vi ser at det er lite formell kunnskap på utdanning for bærekraftig utvikling, også etter at bærekraftig utvikling ble et tverrfaglig tema i skolen.

I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023 – 2032² står det kloke ord: *Vi trenger mer kunnskap om hvordan vi skal ivareta hensynene til samfunnet, miljøet og økonomien i den pågående grønne omstillingen.* Utdanning for bærekraftig utvikling i delmål 4.7 tar for seg nettopp dette. Dette delmålet handler om å gi alle kompetansen de trenger for å fremme bærekraftig utvikling, som er en av nøklene for å nå alle målene. Om vi skal nå målene må alle få handlingskompetansen som 4.7 skisserer. Vi finner ingen tiltak for å nå dette delmålet eller andre tiltak for å gi mer utdanning for bærekraftig utvikling. UNESCO understreker at utdanning for bærekraftig utvikling, nedfelt i delmål 4.7, er nøkkelen til oppnåelse av alle bærekraftsmålene:

Innen 2030 sikre at alle elever og studenter tilegner seg den kompetansen som er nødvendig for å fremme bærekraftig utvikling, blant annet gjennom utdanning i bærekraftig utvikling og livsstil, menneskerettigheter, likestilling, fremme av freds- og ikkevoldskultur, globalt borgerskap og verdsetting av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling.³

Lite, og ulik, kunnskap om utdanning for bærekraftig utvikling i skolene

¹ Grunnlag for innspel til melding til Stortinget om profesjonsutdanningane

(profesjonsmeldinga), side 2, <https://www.regjeringen.no/contentassets/5032a289b867400d983829b7b9aca195/grunnlag-for-innspel-til-profesjonsmeldinga.pdf>

² Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023 – 2032, <https://www.regjeringen.no/no/tema/forskning/innsiktsartikler/langtidsplanen-for-forskning-og-hoyere-utdanning-2023-2032/id2929453/>

³ Mål 4 – god utdanning, <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/god-utdanning>

Bærekraft ble innført som eget tverrfaglig emne og kom nokså brått på mange. Det var, og er, lite formell kunnskap på dette i de tradisjonelle skolefagene. Naturviterne har hatt litt utdanning om dette, men det er fortsatt innen en snevrere forståelse av temaet, som «hva er klimaendringene». Dette fører til store variasjoner i det faglige tilbudet gjort tilgjengelig i skolen. Den enkelte lærer, skole, skoleleder, skoleeier og lærerstudent må per nå finne ut av dette selv. Utdanningen i norske skoler vil ikke nå delmål 4.7 uten nye tiltak.

Forskningsartikkel om problemene med bærekraftig undervisning

Artikkelen fra institutt for lærerutdanning ved UiO⁴ peker på at forsøk med tverrfaglig samarbeid om bærekraftsundervisning har mye å gå på. Lærerstudentene får til en viss grad til å samarbeide tverrfaglig, men hadde lite å komme med for opplegg om bærekraft. Mye på grunn av at utdanning på høyere nivå ikke speiler det som skjer i skolen, og er meget sektoriell. FN argumenterer for at utdannings skal ha mer tverrfaglig samarbeid av nettopp denne grunnen, slik at man starter å se helheten rundt bærekraftsutfordringen verden befinner seg i.

Ulik tilnærming i høyere utdanningsinstitusjonene

Høyere utdanningsinstitusjonene er svært lite samkjørte på hva de krever og tilbyr på dette feltet. Lærerutdanningene har ikke en etablert standard for hva som skal kreves for undervisning for bærekraftig utvikling.

Vi har samlet de ulike kravspesifikasjonene til lærerstudentene etter endt utdanning og forsøkt å male et bilde av hvor ulikt dette blir undervist til kommende lærere, se [vedlegg 1](#).

Opplegg for utdanning for bærekraftig utvikling

En av grunnene til at FN-sambandet tilbyr "Ressursbank Bærekraft", kurs for lærere, lærerstudenter og lærerutdanninger, er at Norge har problemer med å nå hele mål 4, god utdanning, og særlig delmål 4.7. Mer informasjon om FN-sambandet langsiktige arbeid med mål 4 og delmål 4.7 finner du i [vedlegg 2](#).

FN-sambandet fremmer forslag om å få formelle retningslinjer og lærerplaner for å sikre kvalitet og samkjøring av utdanning for bærekraftig utvikling, plan for etterutdanning for lærere for utdanning for bærekraftig utvikling og at det settes av ressurser for utdanning for bærekraftig utvikling, fordi vi ser at vi alene ikke kan, med ressursene vi har, gi nok utdanning for bærekraftig utvikling. Vi har undervisningsopplegg for bærekraftig utvikling som [Ressursbank bærekraft for barneskole](#), [Ressursbank bærekraft for ungdomsskole](#) og [Ressursbank bærekraft for videregående](#), og har kontorer over hele landet (Tromsø, Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand og Oslo), men tidligere har denne delen av bærekraftsmålene ikke blitt prioritert. I høringsbrevet for profesjonsmeldinga har regjeringen vist til det grønne skifte og klimaendringene, og vi håper 4.7 vil nå bli prioritert.

Catharina Bu
Generalsekretær
FN-sambandet

Stian Olsen
Regionleder med pedagogisk ansvar
FN-sambandet

⁴ Knain, Kvamme og Sæther, Making sense of frustration and complexity when introducing sustainability in teacher education, 15.12.2021, <https://journals.uio.no/adnorden/article/view/8184>

Vedlegg 1

Hovedlenke for informasjon: <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/nasjonale-retningslinjer-for-larerutdanningene/>

Vi har **gulet ut** deler som handler om utdanning for bærekraftig utvikling.

Grunnskolen, 1-10

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7

§ 2.Læringsutbytte

(1) Læringsutbyttebeskrivelsene skal være i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, nivå 7 (syklus 2, mastergrad).

(2) Kandidaten skal etter fullført grunnskolelærerutdanning ha følgende samlede læringsutbytte:

Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap enten i et valgt undervisningsfag og fagets didaktikk eller i profesjonsrettet pedagogikk/spesialpedagogikk
- har spesialisert innsikt i et avgrenset fagområde (masteroppgaven)
- har bred profesjonsrettet kunnskap i øvrige fag som inngår i utdanningen
- har inngående kunnskap om relevant forskning og teori, samt vitenskapelige tenkemåter, forskningsmetoder og etikk
- har inngående kunnskap om gjeldende lov- og planverk for grunnopplæringen, om sammenhengen i utdanningsløpet barnehage–skole og om overgangen fra barnehage til skole og fra barnetrinn til ungdomstrinn
- har inngående kunnskap om begynneropplæring, grunnleggende ferdigheter, vurderings- og kartleggingsverktøy, klasseledelse og vurdering av elevers læring og hva som fremmer læring i fagene
- har inngående kunnskap om læringsteori og barns utvikling, dannelse og læring i ulike sosiale, språklige og kulturelle kontekster
- har kunnskap om barn i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om mobbing, vold og seksuelle overgrep mot barn, gjeldende lovverk og barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- har bred kunnskap om lærerprofesjonen, fagenes egenart og historie, og forståelse av skolens utvikling som organisasjon, dens mandat, verdigrunnlag og plass i samfunnet.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan undervise basert på forskning og erfaringskunnskap, alene og sammen med andre
- kan analysere, tilpasse og bruke gjeldende læreplaner
- kan iverksette tidlig innsats og sikre progresjon i elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter og fagkompetanse, med særskilt vekt på begynneropplæring i lesing, skriving og regning
- kan skape inkluderende og helsefremmende læringsmiljøer som bidrar til gode faglige, sosiale

- og estetiske læringsprosesser
- kan analysere, vurdere og dokumentere elevens læring, gi læringsfremmende tilbakemeldinger, tilpasse opplæringen til elevenes forutsetninger og behov, bruke varierte undervisningsmetoder og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring og utvikling
 - kan vurdere og bruke relevante læremidler, digitale verktøy og ressurser i opplæringen, og gi elevene opplæring i digitale ferdigheter
 - kan analysere og forholde seg kritisk til nasjonal og internasjonal forskning og anvende denne kunnskapen i profesjonsutøvelsen
 - kan alene, og i samarbeid med andre, bruke relevante metoder fra forsknings- og utviklingsarbeid, for kontinuerlig utvikling av egen og skolens kollektive praksis, samt gjennomføre avgrensede forskningsprosjekter under veiledning
 - kan identifisere tegn på mobbing, vold og seksuelle overgrep. På bakgrunn av faglige vurderinger skal kandidaten raskt kunne iverksette nødvendige tiltak, og kunne etablere samarbeid med relevante faginstanser.

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan styrke internasjonale og flerkulturelle perspektiver ved skolens arbeid, bidra til forståelse av samenes status som urfolk og stimulere til demokratisk deltakelse og bærekraftig utvikling
- kan initiere og ivareta et godt skole-hjem-samarbeid, og samarbeide med andre aktører relevante for skolens virksomhet
- behersker norsk muntlig og skriftlig, både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan på et avansert nivå formidle og kommunisere om faglige problemstillinger knyttet til profesjonsutøvelsen, og har profesjonsfaglig digital kompetanse
- kan analysere og vurdere relevante faglige og etiske problemstillinger og bidra til utvikling av faglig felleskap på den enkelte skole
- kan bidra i innovasjonsprosesser knyttet til skolens virksomhet og legge til rette for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen.¹

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-06-07-860?q=grunnskolel%C3%A6rerutdanning>

Lik formulering om bærekraft for år 5-10 også: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-06-07-861?q=grunnskolel%C3%A6rerutdanning>

Samt for samisk: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-11-23-1403?q=samiske>

Nasjonale retningslinjer

1-7

Lærerutdanningen skal fremme internasjonalt samarbeid og solidaritet for å oppnå bærekraftig utvikling og sosial utjevning.

(...)

Bærekraftig utvikling: Utdanningen skal kvalifisere studenten til å ivareta utdanning for bærekraftig utvikling som et tverrfaglig tema. Utdanningen skal gi forskningsbasert kunnskap om klima, miljø og utvikling og kompetanse i å støtte elevenes læring om, holdning til og handling for en bærekraftig utvikling. (side 10)

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å involvere og bygge relasjoner til elever og foresatte
- kan bidra aktivt til endringsprosesser og ta ansvar for samarbeid om faglig og pedagogisk nytenkning i skolen og involvere lokalt samfunns-, arbeids- og kulturliv i opplæringen
- kan kritisk reflektere over egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- **kan styrke internasjonale og flerkulturelle perspektiv ved skolens arbeid og stimulere til demokratisk deltakelse og bærekraftig utvikling**

(side 17)

1 referanse i kunst og håndverk

3 referanser i mat og helse

5 referanser innen naturfag 1-3

https://www.uhr.no/f/p1/ibda59a76-750c-43f2-b95a-a7690820ccf4/revidert-171018-nasjonale-retningslinjer-for-grunnskolelarerutdanning-trinn-1-7_fin.pdf

5-10

Bærekraft nevnes 14 ganger i dokumentet som beskriver år 5-10, med disse høydepunktene under 'alle fag':

Medborgerskap og det flerkulturelle samfunnet: Internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter språk- og kulturkunnskap og internasjonale erfaringer. Studenten må ha kunnskap om og forståelse av det flerkulturelle samfunn. Det innebærer å være oppmerksom på kulturelle forskjeller og å kunne bruke disse som en positiv ressurs. Kunnskap om menneskerettighetene og om urfolks rettigheter er sentralt i denne sammenheng.

Lærerutdanningen skal fremme internasjonalt samarbeid og solidaritet for å oppnå bærekraftig utvikling og sosial utjevning. (side 9)

Bærekraftig utvikling: Utdanningen skal kvalifisere studenten til å ivareta utdanning for bærekraftig utvikling som et tverrfaglig tema. Utdanningen skal gi forskningsbasert kunnskap om klima, miljø og utvikling og kompetanse i å støtte elevenes læring om, holdning til og handling for en bærekraftig utvikling. (side 10)

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å involvere og bygge relasjoner til elever og foresatte
- kan bidra aktivt til endringsprosesser og ta ansvar for samarbeid om faglig og pedagogisk nytenkning i skolen og involvere lokalt samfunns-, arbeids- og kulturliv i opplæringen
- kan kritisk reflektere over egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- **kan styrke internasjonale og flerkulturelle perspektiv ved skolens arbeid og stimulere til demokratisk deltakelse og bærekraftig utvikling**

(side 17)

1 referanse i kunst og håndverk

3 referanser i mat og helse

5 referanser innen naturfag 1-3

https://www.uhr.no/f/p1/iffeaf9b9-6786-45f5-8f31-e384b45195e4/revidert-171018-nasjonale-retningslinjer-for-grunnskoleutdanning-trinn-5-10_fin.pdf

Videregående opplæring, 11-13

Forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8-13

Ingen referanser til begrepet bærekraft, og sier mer om tekniske rammer for hva man skal fordype seg i faglig. Det nærmeste en kommer er dette avsnittet, men det er nok mer rettet mot pedagogiske utfordringer og ikke det tverrfaglige temaet bærekraft:

Utdanningen skal organiseres på en måte som sikrer progresjon og sammenheng mellom de faglige elementene som inngår. Alle fagene som inngår i utdanningen skal være forskningsbaserte og forankret i et forskningsaktivt fagmiljø. Utdanningen skal være nivådifferensiert: 60 % av utdanningen skal defineres som studier på lavere grads nivå, mens 40 % av utdanningen skal kunne defineres som studier på høyere grads nivå. Fag I og profesjonsfaget skal bestå av både lavere og høyere grads studier. Studentene skal møte tverrfaglige profesjonsrelevante problemstillinger, ha jevnlig erfaringsutveksling gjennom hele studieløpet og få mulighet til å delta i skolarelevante FoU-prosjekter. Innenfor disse rammene avgjør institusjonene oppbygging av programmet.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-03-18-288?q=Lektorutdanning%20for%20trinn%208%E2%80%9313>

På PPU-studiet har dette avsnittet blitt tatt ut.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-12-21-1771?q=Praktisk-pedagogisk%20utdanning>

Nasjonale retningslinjer til lektorutdanningen 8-13

6.2 Globalisering og det flerkulturelle samfunnet

*Internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter språk- og kulturkunnskap og internasjonale erfaringer. Studenten må ha kunnskap om og forståelse av det flerkulturelle samfunn. Det innebærer å være oppmerksom på kulturelle forskjeller og å kunne bruke disse som en positiv ressurs. Kunnskap om menneskerettighetene og om urfolks rettigheter er sentralt i denne sammenheng. **Lærerutdanningen skal fremme internasjonalt samarbeid og solidaritet for å oppnå bærekraftig utvikling og sosial utjevning***

6.6 Tverrfaglige temaer i grunnopplæringen

Skolen skal ifølge Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen, legge til rette for læring innenfor tre tverrfaglige tema. Kunnskapsgrunnlaget for å finne løsninger på problemer innenfor temaene finnes i mange fag, og temaene skal bidra til at elever oppnår forståelse og ser sammenhenger på tvers av fag.

Folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema i skolen skal blant annet bidra til at barn og unge utvikler et positivt selvbilde og blir i stand til å håndtere personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.

Demokrati og medborgerskap som tverrfaglig tema i skolen skal blant annet bidra til at elever får kunnskap om demokratiets forutsetninger, verdier og spilleregler, og gjøre dem i stand til å delta i demokratiske prosesser.

Bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema i skolen skal blant annet legge til rette for at elevene kan forstå grunnleggende dilemmaer og utviklingstrekk i samfunnet, og hvordan de kan håndteres.

Utdanningen skal legge til rette for at studenten utvikler kunnskap og ferdigheter med relevans for disse temaene og erfaring med tverrfaglig samarbeid.

https://www.uhr.no/f/p1/i4d4335f1-1715-4f6e-ab44-0dca372d7488/lektorutdanning_8_13_vedtatt_13_11_2017.pdf (s. 17-19)

PPU

Nasjonale retningslinjer inkluderer lite om bærekraft. Hverken som tverrfaglig tema eller som tema fra overordnet del. Ordet nevnes to ganger i følgende sammenhenger:

4.2.1 Gjennomgående temaer Institusjonene må sikre at følgende temaer, perspektiver og intensjoner blir ivaretatt i utdanningen:

- Profesjonsretting
- Forankring i forskning, faglig og pedagogisk utviklingsarbeid
- Helhet og sammenheng i studiet gjennom integrering av fag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksis
- Samiske forhold og samiske elevers rettigheter
- Tilpasset opplæring
- Vurdering
- Psykososialt læringsmiljø
- Medborgerskap og det flerkulturelle samfunnet
- **Bærekraftig utvikling**

Side 7

Kunnskap, Kandidaten:

- **har bred kunnskap om danning og utdanning i et samfunn basert på demokrati, bærekraftig utvikling, mangfold, likestilling og likeverd**
- har solid kunnskap om lov- og planverk, skolen som organisasjon, rammebetingelser og styringsstruktur og om skolens samarbeidspartnere og hvordan disse bidrar til å sikre barn og unge en god oppvekst
- har inngående kunnskap om barn og unges utvikling, motivasjon, læring og sosialisering, og om sammenhenger mellom individuelle, sosiale, kulturelle og fagspesifikke forhold i arbeidet med tilpasset opplæring
- har inngående kunnskap om undervisningsfagets plass, begrunnelse og progresjon i skolen

- har bred kunnskap om undervisnings-, arbeids- og vurderingsformer generelt og fagspesifikt og om hvordan praktiske, digitale, skapende og estetiske læreprosesser kan påvirke helse, trivsel og læring
- har kunnskap om overgrep mot barn og unge, om vanskelige livssituasjoner som barn og unge kan komme i, samt kjennskap til aktuelle hjelpeinstanser
- har inngående kunnskap om sammenhenger mellom samfunnsutvikling, utdanningspolitikk og skolens og lærerens rolle i samfunnet

Side: 10

Kilde: <https://www.uhr.no/f/p1/i13d351d8-d4a8-4c93-ac64-f0d2fbbdc6c6/godkjente-retningslinjer-ppu.pdf>

PPU for Yrkesfag

Som forrige eksempel, nevnes bærekraft to ganger i de nasjonale retningslinjene:

I sammenheng med de tverrfaglige temaene:

Læreryrket er krevende og komplekst, og det kreves en sammensatt kompetanse for å kunne bli en god yrkesfaglærer. Utdanningen er organisert i to emnegrupper der tema som demokrati, medborgerskap, bærekraftig utvikling samt folkehelse og livsmestring skal prioriteres og ivaretas. (side 6)

Og som forventet kunnskap etter endt studieløp

Kandidaten kan legge til rette for likestilling, likeverd og en bærekraftig yrkesutdanning. (side 13)

Bærekraft har dermed ikke en sentral rolle i retningslinjene. Vurdering er diskutert på 23 steder for eksempel.

Kilde: <https://www.uhr.no/f/p1/i6c34f03d-e46c-4ce8-8c90-9c47b488bbc1/nasjonale-retningslinjer-for-praktisk-pedagogisk-utdanning-for-yrkesfag-trinn-8-13-ferdig.pdf>

Yrkesfagslærerutdanningen

Som forrige eksempel, nevnes bærekraft to ganger i de nasjonale retningslinjene:

I sammenheng med læringsutbytte

Yrkesfagslærerens oppgaver innebærer å arbeide med lærings- og utviklingsprosesser sammen med elever, lærlinger og ansatte i skoler og bedrifter/virksomheter på en måte som sikrer faglig og personlig utvikling hos den enkelte. Arbeidet omfatter ledelsesoppgaver i skole- eller bedriftsorganisasjonen og skjer i samspill med samfunnsutviklingen og endringer i yrkene. Yrkespedagogisk virksomhet skal bidra til å sikre en bærekraftig fag- og samfunnsutvikling. (Side 8)

Og under refleksjoner knyttet til profesjons- og yrkesetisk kompetanse

Profesjons- og yrkesetisk kompetanse omhandler grunnleggende etiske verdier i læreryrket og yrkesopplæringen i skole og arbeidsliv. Å veilede elevene til å ta riktig valg samt å legge til rette for yrkesrelevant opplæring, krever kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet. I

FN-SAMBANDET
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF NORWAY

arbeidet inngår utvikling av yrkesfaglæreridentitet og yrkesstolthet. Profesjons- og yrkesetisk bevissthet skal ligge til grunn for alle sider ved det pedagogiske og yrkesdidaktiske arbeidet. Det omfatter læringsarbeid i klassen/verkstedet, i skolen/bedriften. Danningsperspektiver i et demokratisk og globalt samfunn, innenfor rammen av bærekraftig utvikling, er en viktig del av den profesjons- og yrkesetiske utviklingen

Kilde: <https://www.uhr.no/f/p1/ie588da7c-a777-49d8-8695-1e25a0f254ac/nasjonale-retningslinjer-for-tre-arig-yrkesfaglarerutdanning-godkjent-140618.pdf>

Vedlegg 2

En av grunnene til at FN-sambandet tilbyr "Ressursbank Bærekraft", kurs for lærere, lærerstudenter og lærerutdanninger, er at bærekraftsmål nummer fire handler om god utdanning. Målet skal sikre at elevene får en utdanning som fremmer bærekraftig utvikling. Det innebærer blant annet at Norge, fram mot 2030, vil måles på hvorvidt nasjonale utdanningsstrategier, læreplaner, lærerutdanningen og elevvurderinger integrerer:

- utdanning for globalt medborgerskap
- utdanning for bærekraftig utvikling og livsstil
- likestilling
- menneskerettigheter
- freds- og ikkevoldskultur
- verdsetting av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling

For å nå bærekraftsmålene trenger vi en skole som viser hvordan verdens utfordringer henger sammen, og som gir elevene mulighet til å utvikle sin handlingskompetanse for bærekraftig utvikling. Nye læreplaner har vært et viktig steg på veien til å oppnå disse målene. Stortinget har vedtatt at bærekraftig utvikling blir et av tre tverrfaglige temaer i nye læreplaner. I den nye overordnede delen av læreplanene som ble vedtatt i september 2017, heter det blant annet at "Bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema i skolen skal legge til rette for at elevene kan forstå grunnleggende dilemmaer og utviklingstrekk i samfunnet, og hvordan de kan håndteres".

Bærekraftig utvikling og demokrati- og medborgerskap er viktige tema i framtidens skole, og utgjør kjernen i FN-sambandet sitt arbeid. FN-sambandet var lenge pådriver for at nye læreplaner skulle tilrettelegge for en helhetlig og tverrfaglig undervisning om bærekraftig utvikling som viser det globale samspillet mellom sosiale, økonomiske og miljømessige forhold. Dette fordi en slik type undervisning vil være i tråd med FNs definisjon av bærekraftig utvikling og FNs bærekraftsmål. FN-sambandet var derfor høringsinstans for nye læreplaner, og har levert høringsinnspill til ny overordnet del av læreplanen. Vi har også gitt innspill til arbeidet med kjerneelementer i følgende fag: samfunnsfag, naturfag, KRLE, arbeidslivsfag, mat og helse, valgfaget "internasjonalt samarbeid". I tillegg har vi gitt innspill til nye læreplaner på studieforberedende Vg2 og Vg3 i programfagene politikk og menneskerettigheter, sosiologi og sosialantropologi, samfunnskunnskap.

Her er ressursene vi har for undervisningsopplegg for dette teamet:

- [Ressursbank bærekraft for barneskole](#)
- [Ressursbank bærekraft for ungdomsskole](#)
- [Ressursbank bærekraft for videregående](#)

FN-sambandet har kurs for lærere for utdanning for bærekraftig utvikling (UBU).